

Årsberetning 2011 fra DOF-Nordjylland af Thorkild Lund, formand

Velkomst

Det er nu fjerde gang, vi afholder generalforsamling på en lørdag en nyt sted i vores store landsdel. Lille Vildmose har de senere år udviklet sig til at blive en fuglelokalitet af de helt store, så hvad er mere naturligt end, vi også lægger generalforsamlingen til gemakkerne her på Vildmosecentret.

Medlemsudviklingen

Det seneste aktuelle medlemstal har det ikke været muligt at bringe i denne trykte udgave af beretningen, men vil foreligge i den mundtlige beretning.

Bestyrelsesarbejdet

Sidste år vedtog vi en ny flad struktur med henblik på at delagtiggøre nogle flere i foreningens arbejde, idet vi jo udmærket er klar over, at ikke alle interesserer sig lige meget for alle vores formål og heller ikke af den ene eller anden grund magter at deltage i det hele. Med lokalgrupperne har vi jo i mange år drevet en decentral organisation, men nu har vi prøvet at lade bestyrelsesarbejdet hvile på tre søjler, en naturfaglig sektion, en formidlingssektion og en naturpolitisk sektion. Jeg synes vi er kommet godt fra start, men modellen kan befæstes og udvikles yderligere. Dertil kommer at formand, næstformand og kasserer har dannet et forretningsudvalg, som blandt andet betyder, at vi ikke har afholdt det samme antal ordinære bestyrelsesmøder som tidligere (6 mod før 8-10) . I forretningsudvalget har vi behandlet løbende sager, og sager vi har skønnet ikke behøvede at involvere alle. Forretningsudvalgssagerne er naturligvis refereret videre til de øvrige bestyrelsesmedlemmer.

Formidlingssektion

Synlig for alle, er en ny opsat hjemmeside. Udvalget vurderede, at vi skulle have en hjemmeside, der var lettere at arbejde med for brugerne, hvilket ikke betød, at den hidtidige ikke havde udmærket sig ved en meget høj standard, fra sin start søsat og vedligeholdt af Kurt Rasmussen. Der skal derfor ved denne lejlighed lyde en stor tak til Kurt for det store arbejde, han har lagt heri gennem årene. Hjemmesiden er under stadig udvikling. Skal den blive den succes, som vi stiler efter, kræver den medvirken fra en bred kreds, også ud over bestyrelsen. Opfordringen er hermed givet videre.

Vi deltog med en stand i den stort anlagte messe i Aalborg Kongres og kulturcenter. Standen blev besøgt af 13000 mennesker og rigtig mange lagde turen omkring os og fik en snak om fugle og fugleinteressen. 230 gæster udfyldte de såkaldte isfuglekuponer. Netop i denne tid bliver de kontaktet via FH, og det skulle gerne give nogle flere medlemmer.

Hvad angår ture og møder henvises til gruppernes beretning i det efterfølgende.

Naturfaglig sektion

Naturfaglig sektion omfatter caretakerarbejdet, og også DOFbasen er en del af det kollegiale samarbejde. Caretakerkoordinator er Thorkild Lund. Projektet afsluttes i 1012, og fra FH er projektleder Thomas Vikstrøm nu i fuld gang med at indsamle de sidste data og udarbejde en omfattende rapport. Imidlertid har caretakerarbejdet bevirket en sådan opkvalificering af lokalitetsregistreringen, at vi håber det på en eller anden måde kan videreføres. Også fordi der er blevet skabt nogle sociale relationer, der er guld værd for det fortsatte arbejde i hele fuglebeskyttelsessagen. I de kommende år skal der søsættes et nyt Atlasprojekt, på mange måder en naturlig fortsættelse af caretakerprojektet. Når jeg siger nyt, så er det fordi det er det tredje af slagsen iværksat med 20 års mellemrum. Sidst der var Atlasprojekt, havde vi i Nordjylland en koordineringsgruppe på seks. Jeg har talt med flere af de tidligere koordinatore, og de er ikke uvillige til at stille op igen, men de vil godt høre lidt mere, og det vil vi andre også. Men nu har vi skabt en foreløbig kontakt. I september var HMT og BS til første orienterende møde i Odense vedrørende projektet, så foreløbig er det dem, der ved mest. Centralt i projektet står vores nye

DOFbasekoordinator, Brian Nilsson, der afløste HHB. Brian har kastet sig over arbejdet med stor entusiasme og er indstillet på aktivt at bidrage med den opdatering, der også for dette projekt er forestående.

På det senest afholdte repræsentantskabsmøde fremlagde fuglestationsudvalget et nyt forslag til reorganisation af fuglestationsarbejdet. Det angik selvfølgelig også Skagen, og meningen var, at lokalafdelingerne for de tre A-stationer (Skagen, Blåvand og Gedser) skulle involveres noget mere i ansvar for drift og økonomi. Jeg lagde ikke skjul på mine betænkeligheder overfor repræsentantskabet og tvivlede om, vi havde de fornødne resurser til at tage os af opgaven, men da Kurt Rasmussen, som medlem af FSU, forklarede sammenhængen, accepterede jeg. Kurt har lovet at deltage i et af de første b-møder til foråret for at forklare konceptet, og jeg agter at deltage i det førstkommende møde i fuglestationsgruppen.

Vi har været medansøger i en meget stor ansøgning til EF om midler til naturgenopretning i Lille Vildmose, et såkaldt LIFE-projekt, der nu er sat i gang og opererer med et budget på 41 mill kroner. Som ved ethvert projekt af den karakter, skal man selv stille med en grundkapital på 25 %. Vi har tilbudt at stille timer til rådighed, timer til formidling og registrering af fuglelivet. Det bliver omregnet til penge, og det er så vores indskud. De store aktører er Aalborg Kommune, Lille Vildmose Naturfond (AVJF) og Naturstyrelsen.

De grønne partnerskaber løber videre. ”Hjælp Kirkeuglen” er det mest ambitiøse og løber nu på tredje år. Vi har haft et godt samarbejde med de øvre partnere, naturstyrelsen, de tre himmerlandske kommuner, DN og ikke mindst Agri nord ved konsulent Svend Lassen, der fungerer som koordinator i projektet. De seneste to hårde vintre har bevirket, at fodringen har haft en større rolle end oprindelig tiltænkt, men det har uden tvivl haft til følge at flere har overlevet endda i så god stand, at de har kunnet opfostre større kuld end ellers. Projektet fortjener at blive fortsat. Det nye fødevareminister har udtalt sig positivt, så mon ikke.

Desuden har vi medvirket til registrering i to engfugleprojekter, strandene ved Egense Fælle og Nørholm. Først og fremmest med fokus på Engryle.

Naturpolitisk arbejde

Det naturpolitiske arbejde falder i flere store hurdle. Det store ambitiøse anlagte projekt fra statens side med at udarbejde de såkaldte vand- og naturplaner nåede den fase, hvor vi for alvor skulle gøre os gældende. Vi havde nogle måneder indtil den 11. april, hvor vi kunne komme med vores kommentarer til de udkast til kommende vand- og naturplaner, som blev udsendt fra miljøcentrene. Da det var et meget omfattende materiale, valgte vi at koncentrere os om naturplanerne med fokus på fuglebeskyttelsesområderne, idet vi forventede, at de fleste høringssvar ville prioritere vandplanerne højest og at vi med hensyn til indsigt i fuglenes vilkår, nok var nogle af dem, der besad den højeste ekspertise. Jeg er glad for her at kunne berette, at vi med en bred opbakning fra mange medlemmer, fik dækket alle fuglebeskyttelsesområderne samt nogle af de øvrige habitatområder, hvor vi kan pege på et fugleliv, der fortjener hensyn i forvaltningen. Jeg vil gerne ved denne lejlighed takke de mange, der tog en tårn med at skrive de mange høringssvar, der på så udmærket en måde gav udtryk for foreningens holdninger. Nu har Naturstyrelsen i Aalborg (tidligere miljøcenter Aalborg) afsluttet deres arbejde i denne omgang, og den videre behandling er overladt til kommunerne. Jeg håber og forventer, at der er taget hensyn til vores bidrag, men vi har stadigvæk mulighed for at kommentere.

En anden stor og permanent løbende opgave er at følge med i de mange miljøsager i henhold til husdyrlovgivningen. Som det har været tilfældet de foregående år har det været Vagn Gjerløv, der har trukket det største læs.

Vi er meget opmærksomme på, hvorvidt godkendelserne forurener vor natur, og det gælder især Natura 2000 områderne Natura 2000-områder i Limfjorden, især Nibe Bredning, Halkær Ådal, Sønderup Ådal og Natura 2000 området i Kattegat, nærmere betegnet Aalborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord. Disse Natura 2000-områder omfatter vigtige EF-Fuglebeskyttelses områder, og derfor er det af stor betydning, at de ikke forurenes med næringsstoffer, der skader fuglenes raste- og indkvarteringsmuligheder.

Der er indsendt 18 klager til Natur- og Miljøklagenævnet, og klagenævnet har i 2011 behandlet og hjemvist 11 af disse klager. Klagerne er hjemvist til kommuner til fornyet behandling, og hjemvisningen har i store træk bygget på forurening af nævnte Natura 2000-områder, herunder Fuglebeskyttelsesområderne. Der sker for stor en udvaskning til vandløb, der anvender enten Limfjorden eller Kattegat som recipient.

Den stærkt belastede Limfjord kan ikke opnå miljømålet ”god tilstand” i 2015, og en fortsat udvaskning af næringsstoffer til Limfjorden og Kattegat vil gøre yderligere skade for fuglenes fødegrundlag og dermed deres eksistens i fjorden og i Kattegat, hvor især store flokke af trækfugle fouragerer og raster. Af den årsag agter vi i DOF Nordjylland fortsat at indgive klager over miljøgodkendelsernes forurenende virkning.

Derudover har der været en sag om genopdyrkning af vedvarende græs i Natura 2000 område ved Asaa/Melholt. Vi har i 2009 indgivet klage i sagen, og vi har her i december måned fået meddelelse fra Natur- og Miljøklagenævnet, at vi har fået medhold i vor klage, og sagen er hjemvist til kommunen. Vi betalte i sin tid et gebyr på 500 kr., og disse penge får vi nu refunderet.

Klagegebyret på kr. 3.000 reduceres en gang næste år til kr. 500, men skulle der blive behov for at lave yderligere klager over kommunens miljøgodkendelser, kan der blive tale om at betale gebyrer på kr. 3.000 indtil de satsen på 500 kr. træder i kraft..

Grønne Råd

Bortset fra Jammerbugt kommune, har vi gennem vores kommunepræsenter deltageret i møderne afholdt i de grønne råd grønne råd. Det er meget svært at sammenfatte en generel fremstilling af arbejdet de forskellige steder, da der er tale om meget forskellige koncepter for rådene rundt om i kommunerne. Det vil føre lidt for vidt på denne plads at gennemgå arbejdet i alle syv råd, men jeg kan anbefale, at gå ind på kommunernes hjemmesider og læse referaterne.

I årets sidste måneder valgte vi sammen med DOF Nordvestjylland at klage over afgørelsen af saltudskylningen til Hjarbæk fjord fra Gaslageret i Lille Thorup. Godt nok er der tale om et meget mindre projekt end det, vi først ankede over, men der er stadigvæk tale om miljøfremmede stoffer i et sårbart fugleområde. Selvom den nye regering har bebudet afskaffelse af det urimelige klagegebyr på 3000 kroner, kommer det desværre ikke os tilgode i denne sag.

Aalborg Kommune har vedtaget det projekt langs Guldbækken, som medførte en årelang korrespondance på baggrund af tilstedeværelsen af Isfugl. Vi her dog stadigvæk i dialog med kommunen om en tilrettelægning af stien og har en forhåbning om, at stien bliver trukket længere væk fra vandløbet på et forløb øst for Hobrovej.

Vi har en løbende kontakt med Naturstyrelsens lokale enheder, Himmerland, Thy og Vendsyssel. Ifølge den såkaldte ministeraftale skal vi have et årligt møde. Her har vi her en mulighed for at drøfte stort og småt med ledelserne. I det forløbne år har vi bl.a. drøftet det omtalte LIFEprojekt i Lille Vildmose, mårhundeproblematikken og hensyn til natravnene i plantagerne.

Grupperne

DOFnord har en lang tradition for uddelegere især afholdelse af ekskursioner og møder, men blandt nogle også caretakerarbejde og andre former for registrering. På baggrund af denne form for decentralisering, vil jeg overlade de enkelte grupper at berette om årets begivenheder lokalt.

Aalborggruppen:

Medlemmer: Aalborggruppen har i 2011 bestået af Mogens Larsen, Hans Christophersen, Henrik Møller Thomsen og Ulf Clemmensby.

Bibliotek: Benyttelsen af biblioteket er noget for nedadgående, bl.a. på grund af udvidede muligheder på internettet. Vi modtager dog fremdeles anmeldereksemplarer og køber enkelte titler. I 2011 afsluttedes værket ”Handbook of the birds of the World”, som dermed findes komplet på biblioteket.

Møder: I alt er der afholdt 8 medlemsmøder i 2011 med et gennemsnitlig fremmøde på godt og vel 20

Læsekredsen: Efter 25 år under HCs ledelse lukkede og slukkede vi læsekredsen ved årets udgang. Der var engang venteliste for at komme med i læsekredsen, men i 2011 var der kun 9 medlemmer. En del tidsskriftsabonnementer bevares dog og indgår direkte i biblioteket, hvor tidsskrifterne kan lånes.

Vildmosegruppen:

Gruppen holder ”Åbent tårn” hver søndag fra 11 til 13 i Tofte Søtårnet. Det er et uformelt træf, hvor vi forsøger at servicere interesserede gæster. Desuden står vi for Ørnens Dag, hvor vi ofte har flere hundrede gæster, således også i

2011, Trækfuglenes Dag med ekskursion i Høstemark Skov og Tårnenes Dag. Gruppen fungerer som caretakergruppe og laver hvert år en overvågningsrapport. Som omtalt andet steds i formandsberetningen var vi en del ansøgerfeltet i det stort anlagte LIFEprojekt og står nu for at skulle opfylde vores lovede bidrag gennem formidling og registrering de næste 5 år.

Rold Skov gruppen:

Rold Skov gruppen består af 17 aktive personer af begge køn. Vores primære funktion er caretakerarbejdet. Vi har delt os i tre grupper, som hver har været ansvarlig for en bestemt del af Rold Skov. Grupperne mødes så vidt mulig hver anden søndag morgen.

Ud over snedkerarbejdet havde vi i foråret et offentlig fuglekursus, hvor vi lærte fuglene og deres stemmer at kende. Kurset løb over fire måneder med start primo marts, således at flere og flere fuglestemmer kom med.

Gruppen har over en periode sat en hel del fuglekasser op rundt omkring i skoven (primært uglekasser) og i den forbindelse afholdt vi et velbesøgt møde for alle interesserede ledet af en af landets dygtigste uglefolk, Klaus Dichmann.

Frederikshavn/Hjørringgrupperne:

2011 blev et år med et utroligt højt aktivitetsniveau.

Det blev til 32 arrangementer i alt, fordelt på 20 foredrag og 12 ture.

Foredragene spændte igen i år meget bredt, lige fra den lokale årskavalkade til Ottenby Fuglestation og Glaskogen Naturrestervat begge i Sverige, generalforsamling i Frederikshavn, og foredrag fra besøg i Australien, Antarktis, Guyana, Sydnorge, Runde, Dovrefjellet, Mallorca, Frankrig, Italien, Kenya og flere aftener med feltkendetegn samt grillaften ved Jerup Strand.

Ved de fleste møder er antallet 25 deltagere (to aftener med over 40 deltagere)

Årets ture startede i januar med en Limfjordstur, hvor fjorden stort set var tilfrosset på nær et par våger ved Aalborg og Nibe. Ellers gik turene til Hanstholm Havn, Hirtshals, Vejlerne, Skagen, Lille Vildmose, Natravnetur til Aalbæk Klitplantage, en tur til Skansehavnen i Frederikshavn samt en tur til Borgmestermolen i Geraa. Desuden var der flere kommuneture, hvor turens rute blev fastsat på dagen.

I Frederikshavngruppen er vi faldet godt til på Knivholt, har startet en lille biblioteksafdeling, men er blevet præsenteret for en lidt uventet udgift til en glasdør ind til fælleslokalet. Vi har betalt og frabedt os den slags uventede udgifter fremover.

Vi har deltaget ved to arrangementer på Knivholt med en bod, hvor fremmødte børn kunne tømre fuglekasser sammen og tage dem med hjem (i samarbejde med naturvejlederen i Frederikshavn Kommune). Ca. 100 kasser blev samlet ved de to arrangementer.

Fuglebegivenheder i årets løb

Yngleforekomster:

Ovenpå to hårde vintre er bestandene af visse arter helt i bund, f.eks. Slørugle, Kirkeugle (er dog blevet hjulpet en del via fodring), Tårnfalk, Isfugl og mange af vores småfugle.

Skarv går fortsat tilbage såvel som i resten af landet. Det samme gælder en art som Grønspætte. Til gengæld holder vores sjældneste ynglefugl, Toplærken stadigvæk stand i Hirtshals. Det samme gør landsdelens ørne, to par Kongeørne og et par Havørne. Alle tre par fik hver en unge.

Fremgang er der at spore for Tejst. Ca. $\frac{3}{4}$ af den danske bestand findes i Nordjylland og arten yngler nu på fastlandet hele tre steder, Skagen, Aalbæk og Strandby. Sydlig Blåhals har slået sig ned hele tre steder, Lille Vildmose, Haldager og Vejlerne. En anden succeshistorie er Sangsvane, der nu yngler 4 steder i Nordjylland. Alle fire par fik 6 unger i alt 24.

Forår:

Efter et meget svagt forårstræk i 2010, var der betydeligt mere at se på i 2011. Et flot rovfugletræk med mange forskellige arter i Skagen, mange falke, bl.a. fint med Aftenfalk – også flere andre lokaliteter fik fornøjelsen af dem.

Første Slagfalk i DK, som ikke med sikkerhed stammede fra udsatte/undslupne fugle, blev set ved Skagen den 6-7/5.

I det hele taget meget at se på i Skagen og landsdelen i foråret. Desværre ramte fuglefestivalen en periode med ret få fugle. Det er ikke første gang.

Sommer:

Mange fik hørt deres første Dværgrørvagtel i 13 år i Lille Vildmose ved månedsskiftet juni/juli

Efterår:

Efteråret og starten på vinteren var mild og kombineret med gnaverår nordpå, betød det meget at kigge på. Der har været en af de hidtil største invasioner af Hvidvinget Korsnæb (måske kan findes ynglende i DK i 2012?) og Steppehøg har også optrådt i et uset antal over hele landet, nok med en fem til syv fugle i Nordjylland. Gnaverforekomsten gav bl.a. udslag i den måske største

efterårsforekomst af Fjeldvåge efter mange svage år. Også Mosehornugle er set i et antal over genesnittet. Nu venter vi på at også Spurveugle viser sig her i Nordjylland i et antal, der kan matche Nordsjælland. I skrivende stund er 3 fugle blevet registret i Nordjylland i det forløbne efterår.

Efteråret vil også blive husket for for forekomsten af Stenpikkere. Ikke blot var der mange at se af den hjemmehørende art, men en langtidsstationær Ørkenstenpikker ved Jerup Strand og en Nonnestenpikker ved Strandby. En Bonapartemåge tog ligeledes ophold ved Hirtshals Havn en måneds tid.

Økonomi

Vi har i marts måned skiftet bankforbindelse fra Danske Bank til Spar Nord, idet vi forventede at kunne opnå nogle fordele ved at have samme bankforbindelse. Vi har tilsvarende anmodet alle vore lokalgrupper om at skifte til Spar Nord, så DOF Nordjyllands bankforbindelse er Spar Nord Bank. Dette tiltag gav os mulighed for at søge om kr. 5.000 til vort bibliotek i Spar Nord Fonden. Det sponsorat kunne bevirke, at der nu er oprettet et mindre bibliotek i Frederikshavn sideløbende med biblioteket i Aalborg.

Det skal også nævnes, at vi er undervejs med en ny ansøgning til Spar Nord Fonden om en bevilling til dækning af et hulkamera til Caretakergruppen i Rold Skov Gruppen. Beløbet er på 5.002 kr., og heraf har Thomas Vikstrøm givet et tilskud på 2.500 kr., og det betyder, at vi søger om en bevilling ved Spar Nord Fonden på restbeløbet på kr. 2502. En ansøgning til Spar Nord fonden om at få dækket restbeløbet blev desværre ikke imødekommet.

Til gengæld ønsker Spar Nord deres logo på vor hjemmeside, hvilket også er praktiseret.

Tak

At vores nye struktur har været et skridt i den rigtige retningen viser sig ved, at jeg ikke tidligere har skullet takke så mange for veludført job, som ved denne generalforsamling. Lad os starte med bidragerne til naturplanerne som tidligere nævnt. Det var flot og internt i DOF er vi blevet rost for en stor indsats. En håndfuld trofaste medlemmer tog en en tårn med at stå ved vores stand på Outdoor 2011, der strakte sig over tre dage, og publikum fik ikke lov til at gå forbi uden videre. Medlemmerne af de grønne råd stiller troligt op, især vil jeg takke de kommunerepræsentanter, der ikke er medlem af bestyrelsen for at holde kontakten til bestyrelsen ved lige. Så er der alle caretakerne. Vi håber, I har så meget lyst, at I vil fortsætte under de nye tider. Turledere og mødearrangører, må vi heller ikke glemme. I kan godt se, at skulle jeg til at sætte navne på, vil det ingen ende tage. Jeg bliver nødt til at benytte mig af det gamle mundheld, ingen nævnt ingen glemt. Desværre har Vagn ikke ønsket at genopstille til valg til bestyrelsen. Han bliver svær at undvære, foruden kassererposten, som han har varetaget med den store professionalisme, som kendetegner ham i alle forhold, har han været drivkraften i vores naturpolitiske arbejde og for mig personligt en sparringspartner, som jeg vil komme til at savne. Vagn hører til den kategori af samfundsborgere, som af egen drift påtager sig nogle opgaver, som han synes trænger til et løft. Bravo. Heldigvis har han lovet fremover at påtage sig et par af de tillidsjob, som vores organisationsoversigt beskriver og indbyder til. Ja så må jeg heller ikke glemme I andre bestyrelsen, tak for en god indsats og tak for et godt kammeratskab.